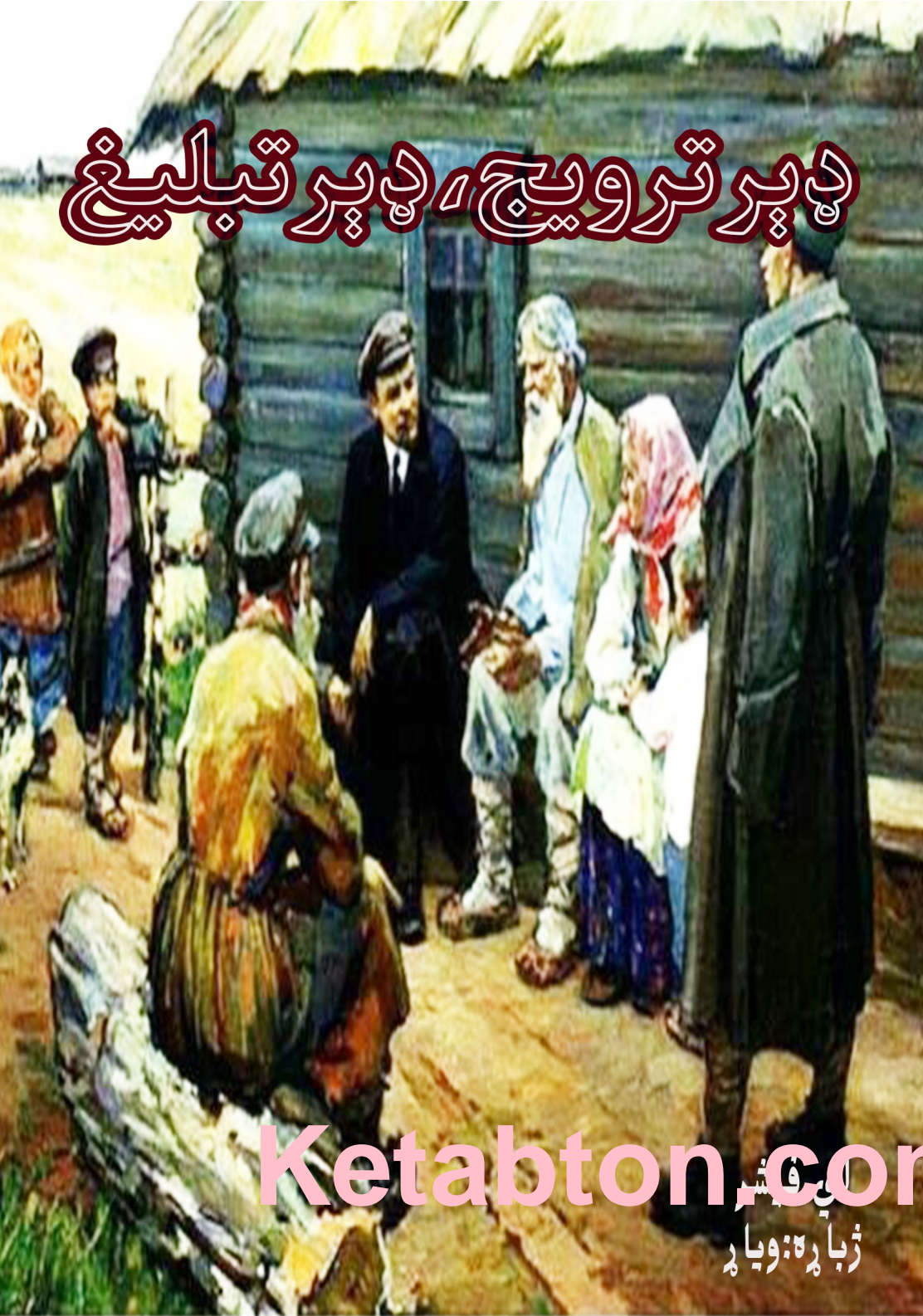

پہر ترویج، پہر تبلیغ

Ketabton.com

ژباړه: ویاړ

اي. فيشر

دېر ترويج، دېر تبليغ

(د کمینترن له اسنادو څخه)

ژباړه: ویاړ

دېرټروپج، دېرټبليغ

اي. فيشر

ژباړه: وياړ

سمون: زير افغان

برېښنايي خپرېدنه او بياکتنه: سنبله ۱۴۰۲

لړلیک

- ۱ ..... ډېر ترویج، ډېر تبلیغ
- ۳ ..... د تبلیغ او ترویج منځپانگه
- ۷ ..... له چا سره خبرې او د چا لپاره لیکل کوو؟
- ۱۱ ..... نوې ژبه
- ۱۵ ..... د هرڅه په اړه غبرگون خو چټک غبرگون
- ۱۹ ..... د غلیم د استدلالونو ناسموالی ثابت کړئ!
- ۲۱ ..... د ذهن او حواس کارونه

دېر ترويج، دېر تبليغ

پانگوالي يوازې د بانکونو، تراستونو^۱، محکمو، قوانينو، پوځيانو، مالي ځواک او حکومتي نظام له لارې خپله واکمني نه ساتي، بلکې د دې واقعيت پر بنسټ هم حکومت کوي، چې د تبليغ او ترويج لپاره نږدې نامحدوده وسايل او امکانات په اختيار کې لري. ښوونه، تعليم او روزنه، علم او هنر، کتابونه او ورځپاڼې، راډيوگانې، سينماگانې او تياترونه، دا ټول هره ورځ د واکمنې طبقې عقايد د ولسي پرگنو په ذهنونو کې پمپوي. دا هڅې د دې لپاره تر سره کېږي، چې د ستم خپلو زيارکښو زړونه او ذهنونه خپلې لورې ته وکارې، منحرف يې کړي، تر برید لاندې يې ونيسي او اېل يې کړي. فاشيستي ديکتاتورۍ خپل تبليغ زيات او گړندی کړي او ټول سازونه يې يو ډول ساز او د تبليغاتي وزارتونو ارکسترونه يې ځورونکې موسيقي غږوي.

زموږ گڼ شمېر ملگري په خطرناک ډول لېوال دي، چې د غلیمانو تبليغ او ترويج کم ارزښت وگڼي. هغوی د تبليغ او ترويج چارې ثانوي گڼي او د دې موضوع د پوهېدو توان نلري، چې په اوسنيو شرايطو کې دقیقاً دا موضوع لاشديدې او لامتمرکزې پاملرنې ته اړتيا لري. دا د کمونيستي گوندونو يوه مهمه دنده ده، چې د نويو لارو په کارولو سره هره ورځ د خپلو عقايدو په تبليغ کولو سره د فاشيزم

---

^۱ تراست د څو شرکتونو له اتحاد څخه رامینځته کېږي، چې يو شانې توکې توليدوي او د بازار عمده ونډه په اختيار کې لري. تراست د غړو شرکتونو ونډه په اماناته توگه ساتي، خو د ونډې مالکيت له شرکتونو سره وي. په تراست کې شرکتونه خپله مالي، فني او سوداگريزه خپلواکي له لاسه ورکوي. د تراستونو اتحاديې ته کنسرن وايي. پښتو.ز.

مقابله وکړي، هغه فاشيزم، چې هڅه کوي د هر ډول څرگندې او پټې وسيلې په کارولو سره د ولس د ذهنونو خاوند شي.

ولس ته زموږ د عقايدو د رسونې په موخه د هرې شونتيا کارونه او د فاشيستانو او رفورميستانو له استدلالونو سره مقابله، زموږ مهمه دنده ده. د دې لپاره چې په فاشيستي مسمومه فضا کې زموږ د اندونو تازه وږمه ولگيږي، د هر وخت په پرتله اوس تبليغ او بيا هم تبليغ د کمونستي گوندونو مهمه وظيفه ده.

د بلوسگرو فاشيستانو او جگړه مارو په وړاندې د يوې بريالې مبارزې او د رفورميستانو د ويجاړونکو خيالونو په وړاندې د يو بريالي بريد لپاره، يوه ډېره مهمه مخکنۍ اړتيا زموږ دتبليغاتو کمي او کيفي رغول دي، چې شايي د زياتو کتابونو، زياتو جزوو، زياتو ورځپاڼو، ښو کتابونو، ښو جزوو او د ښو ورځپاڼو د خپرولو له لارې تر سره شي.

د تبلیغ او ترویج منځپانگه

شاید د دې پوښتنې بیا راپورته کول چې په کراتو ځواب شوی، بابزه ښکاره شي. خو څنگه چې په عمل کې زموږ ځینې ملگري د تبلیغ او ترویج په توپیر نه پوهېږي او ځینې یې داسې فکر کوي، چې د اوس لپاره باید تبلیغ څنډې ته کړو چې ترویج ته لار خلاصه شي، نو یو ځل بیا دې پوښتنې ته د لنډ ځواب راوړو. لنډ دا ځواب د پلخانف لخوا د وړاندې شوي تعریف په اړه لیکلی دی:

«موږ (له پلخانف او د کارگرانو د نړیوال غورځنگ له ټولو رهبرانو سره) تر اوسه فکر کاوه، چې یو مروج، چې مثلاً د وزگارتیا پر موضوع خبرې کوي، باید د پانگوالۍ د کرکېچ منځپانگه توضیح کړي، په نننۍ ټولنه کې د کرکېچ حتمي رامنځته کېدل وسپېږي او دا تشریح کړي، چې څنگه نننۍ ټولنه باید هرومرو په یوې سوسیالیستي ټولنې بدله شي او... لڼده دا چې باید «ډېر اندونه» وړاندې کړي؛ دومره ډېر چې یوازې (نسبتاً) لږ شمېر کسان به وړاندې پوه شي. خو یو مبلغ، چې د هماغې موضوع په اړه خبرې کوي، د توضیح لپاره داسې یو واقعیت انتخابوي چې مخاطبان یې په پراخ ډول وپېژني او ورته توپیر ولري. د بېلگې په توگه د لوږې له امله د یو وزگار کارگر د کورنۍ مرگ، زیاتېدونکې بېوزلي او ... او د دې واقعیت په کاروونې سره «ولس» ته یوازې د یو اند، یعنې د شتمنۍ د زیاتېدنې او د بېوزلۍ د ډېرېدنې تر منځ د احمقانه تضاد د ښودلو هڅه کوي. مبلغ به هڅه وکړي چې د دې څرگندې یې عدالتۍ په وړاندې د ولسونو تر منځ قهر او ناراضیتي راوپاروي او د دې تضاد بشپړه توضیح به مروج ته پرېږدي.»

تبليغ او ترويج بايد د يو بل بشپړوونکي وي. هيڅ يو نيايد د بل په بيه سپک وگڼل شي او يو د بل پر ځای وکارول شي. که ځينې ملگري دا وخت انگېري، چې کله مور د خلکو د دموکراتيکو آزاديو لپاره مستقيماً تبليغ کوو، نو ضروري ده چې دا تبليغ او ترويج د پرولتاريا د ديکتاتوري د غوښتنې لپاره محدود کړو، دا ملگري تېروتلې (همدا ډول هغه کسان هم تېروتنه کوي، چې فکر کوي د «ژوندی دې وي د پرولتاريا ديکتاتوري!» د شعار له اضافه کولو پرته نشو کولای دې يا هغې مهمې غوښتنې لپاره تبليغ وکړو). آیا اړينه ده چې د متحدې جهې د جوړونې او د ولسي جهې د سازماندهۍ په موخه د خلکو تر مينځ د لا ښې لارې پيدا کولو په پار په خپلو تبليغاتو کې له کمونيزم څخه يو څه کم وغږېږو؟ بر عکس، بايد د کمونيزم په اړه، د شوراگانو د ځواک په اړه او د خپلو آرونو په اړه لا زياتې خبرې وکړو، خو يوازې په مناسبو شرايطو کې. مور بايد د ولس بلاواسطه تجربې، اړتياوې او غوښتنې د خپل تبليغ د پيل ټکی وگرځو او پوښتنو ته بايد په روڼ او څرگند ډول، بې له دې چې په اوږدو کړکېچنو توضيحاتو او تيوريکو پېچلو موضوعاتو يې لا پېچلی کړو، ځواب ووايو. خو په ورته وخت کې بايد خپل سياست توضيح او دلايل يې روښانه کړو، لرليد يې انځور او دا ښکاره کړو، چې څنگه د پرولتاريا د ديکتاتوري لپاره، دا سياست زموږ له مبارزې سره تړاو لري.

په تبليغي کار کې د پرگنو د ملموسو چارو، له هغو مسايلو څخه کار اخلو چې د چاودېدونکو توکو بڼه لري او د ولس لخوا په سيده ډول د پوهېدنې وړ دي، لکه د لوړې له امله د يو وزگار کارگر مړينه، د درغلی يوه پېښه، د يوې طبقاتي محکمې د مرگوني حکم په شان يوه مسئله او... مور پر دې موضوعاتو ټينگار کوو، په داسې حال کې چې عمداً له ډېرو نور مسايلو، چې رسوايي يې کمه ده تېرېږو، خو په ورته وخت کې په خپل ترويج کې ښکاره کوو، چې د لوړې له امله د يو وزگار کارگر مړينه او ورته پېښې په هيڅ ډول ناڅاپي نه، بلکې د پانگوالۍ نښې دي او د

داسې ناتارونو د بې پايه تکرار مخه يوازې هغه وخت نيول کيږي، چې پانگوالي نابوده او سوسياليستي ټولنه جوړه شي.

مور بايد له دې بد او بې مانا عادت څخه، چې ټول شيان په يوې تبليغاتي وينا يا مقاله کې ځای پر ځای او ټول استدلالونه او غوښتنې مو په هغه کې کتار کړو، ډډه وکړو. مور له داسې ويناوو او مقالو سره آشنا يوو، چې له پيل څخه تر پايه پورې له استدلالونو او غوښتونو ډکې دي، چې د ولسونو د وینونې او هڅونې په ځای په ډېر احتمال سره هغوې وېده کوي. په تبليغاتي ويناوو او مقالو کې مور ټول شيان پر يوه واحد فکر، پر يو واحد شعار متمرکز کوو، چې خپل «تز» له هره پلوه پراخه کړای شوو. البته کولای شو په تبليغ کې ډېرې موضوع گانې ولس ته ووايو، خو د يو مبلغ هنر دا دی چې په هره شېبه کې هغه څه ووايي چې له ټولو زيات اغېزمن وي، يوازې هغه مطالب ووايي چې په هماغه ټاکلې شېبه کې بې له تفصيلي استدلال څخه ولس راوپاروي.

زموږ د فرانسوي ملگرو دا شعار چې «شتمن اړ کړی چې درې کړي» په تبليغ کې د مهارت ځلانديتيا ده. ولس ته دا شعار د ورځې په شان روښانه دی او بې له تفصيلي او اوږدو توضيحاتو د هغوې ذهن ته ننوځي او له بشپړو استدلالونو پرته هغوې معتقدوي او د کرکې بشکرکي يې په لمبو بدلوي. خو په توضيحي کار کې مور تل وايو چې بايد د موضوع په هکله لامخ ته لار شو او دا توضيح کړو، چې يوازې د پرولتاريا ديکتاتورۍ، يوازې شورايي ځواک کولای شي د تل لپاره د زيارکښانو اړتياوې پوره او بېوزلي يې پای ته ورسوي. دا وخت ډېرې ولسي پرگني د دې اندونو په اړه شکمن او ان منفي فکرونه لري، خو زموږ تبليغ او ترويج د دې منل بايد هغوې ته اسان کړي. نو مور بايد تل ترويج او تبليغ د يو بل بشپړوونکي

وگرځوو، د هغوې تر منځ اړيکه په سمه توگه ټينگه او دواړه د پرمختيا تر څنگ
بدایه کړو.

له چا سره خبرې او د چا لپاره ليكل كوو؟

لومړنۍ پوښتنه چې له ځانه يې بايد وکړو: له چا سره خبرې او د چا لپاره ليكل کوو؟ آیا مخاطبين مو گوندي ملگري دي، که غيرگوندي کارگران او يا د نورو گوندونو غړي؟ آیا له هغو کارگرانو سره خبرې کوو، چې مور پېژني او پر مور باور لري، يا مخاطبين مو هغه زيارکښان، هغه دهقانان او خپلواکه کسبگران او روڼاندي دي، چې پر مور لا اعتماد نلري؟ آیا ټولو زيارکښو ولسونو ته، که يوې ځانگړې طبقې او ځانگړو ډلې يا پور لپاره مشخصه وينا لیکو؟ آیا کومه ځانگړې مقاله د ځوانانو لپاره لیکو، که په يوې سترې صنعتي سيمې کې د کارگرانو او يا د هقانانو لپاره؟ مخاطبين مو څوک دي، څوک بايد زموږ له کليمو اغېزمن شي او کومه ځانگړې پايله بايد تر لاسه شي؟ دا لومړنۍ پوښتنه ده، هغه پوښتنه چې اکثراً يې څوک نه کوي او ځواب يې هم نه ورکول کېږي. شته داسې کسان، چې په ولسي ناستو کې هماغه ويناوې کوي، چې په گوندي سيمه ايزو کنفرانسونو کې يې هم کوي؛ د ځوانانو په غونډو کې کټ مټ هغسې خبرې کوي چې له زړو او سپين ږيرو فعالينو سره يې کوي او... په ټوليز ډول هغوې له خلکو سره ژوندې خبرې نکوي، بلکې له هغه مجرد مخاطب سره غږېږي چې بايد د ويناوالو له اندونو څخه د اغېزمن کېدلو په پار په خپله زحمت وگالي، د دې په ځای، چې ويناوال زحمت وباسي، چې د اورېدونکو ذهنونه په خپلو عقايدو اغېزمن کړي. دا هغه ويناوې او مقالې دي، چې احتمالاً د نړۍ د تاريخ د آرشیفونو لپاره ليکل شوي دي، يا د هغو ملا نطقيانو لپاره، چې پر هر څه نيکه کوي او يا هم د عالمانو او دانشمندانو لپاره، نه د هغه ولس لپاره، چې د دې مقالو او ويناوو مخاطبان بايد واوسي. له تيوريکه پلوه پر دې ډول زياتو ويناوو او مقالو نيکه نشو کولای؛ هغوې يوازې يوه کوچنۍ نيمگړتيا لري، لوستونکې يې له لوستلو وروسته بې تفاوته پاتې کېږي او هيڅ ډول

غبرگون يې نه راپاروي. دا کافی نه ده، هغه څه چې وايو اشتباه ونلري، بلکې داسې يې بايد ووايو، چې په ځانگړو شرايطو کې پر خاصو ډلو، پورونو او پر ولسي پرگنو اغېزه وکړي.

زموږ مبلغين او مروحين بايد د گوښه دا خبرداري، چې «فکر وکړه چې څه ووايي، خو له دې زيات په دې فکر وکړه چې څنگه يې ووايي» په ياد ولري. د دې لپاره چې دا خبرداري په بشپړه توگه په پام کې ونيول شي، نو بايد په دې پوه شو چې له چا سره خبرې کوو، د چا لپاره ليکل کوو؛ کوم موضوعات مو لوستونکي او اورېدونکي راپاروي او له ټولو مهمه په اوسنيو شرايطو کې د کومو پوښتنو د ځوابونو په لټه کې دي، په کومو ناسمو استدلالونو يې ذهنونه ورډک کړي او کوم ټولنيز او سياسي چاپيريال ورباندې اغېزه لري. اړينه ده چې د خلکو هيلې او اړتياوې، اميدونه او اندېښنې د پيل ټکي وگرځوو، نه هغه تزونه او پرېکړې، چې لا هڅه کوو پر سموالي يې خلک باورمن او د پلي کېدلو لپاره يې راجلب کړو.

ملگري ديمتريوف د کمونيستي انترناسيونال اومې کنگرې ته په خپلې اختتاميه وينا کې پر هغو کمونيستانو، چې ساده او مشخص غړېدلی نشي او د ولس لپاره ملموس او د پوهېدو وړ انځورونه کارولي نشي او د حفظ کړي انتزاعي فورمولونو کارول بندولی نشي، په کلکه نيوکه وکړه. ملگري ديمتريوف وويل:

«زموږ گڼ ملگري داسې انگېري، چې هر څومره ولس ته اوږده پرېره ووايي او د نه پوهېدو وړ فورمولونه او تزونه^۲

---

^۲ دياکتيک ماترياليزم په دې باور دی چې هره ښکارنده له دوو اضدادو(تز او انتی تز) جوړه شوې. دا اضداد د ښکارندې د حرکت او بدلون لامل کيږي. هر کله چې «انتی تز» غالب شي، نوې ښکارنده، چې «ستز» ورته وايي رامېنځته کيږي.

وکاروي، نو تهییج او تبلیغ به یې گټور وي. خو دوی هېروي، چې زموږ په عصر کې د کارگرې طبقې سترو رهبرانو او تئوریسانو، یعنی لنین او ستالین، به تل په بشپړه ولسي ژبې خبرې او لیکل کول، هغه ژبه چې پراخو ولسي پرگنو ته د پوهېدو وړ وه. موږ باید هر یو دا یو قانون، یو بلشویکي قانون، یو لومړنی قانون وگڼو چې: د لیکلو یا خبرو پر مهال تل باید عادي کارگران په پام کې ولرو، باید زموږ په خبره پوه شي، پر غوښتنه مو باور وکړي او له موږ څخه د پیروۍ لپاره چمتوالی وښيي! باید هغه څوک په پام کې ونیسو، چې لیکل او خبرې ورته کوو.»

دا یو تاریخي واقعیت دی، چې د ټولو مهمو مسئلو په تړاو حقیقت له موږ کمونیستانو سره دی، خو ولس باید په دې موضوع باورمن کړو. یوازې هغه وخت موږ په حقه پاتې کیږو، چې نه د لنډاکه اصولي افرادو په څېر، بلکې د واقعي

په دیالکتیکي بدلون کې «تز» د «انتي تز» په وسیله نفی کیږي او «انتي تز» هم په یو «ستنز» نفی کیږي، خو نوې ښکارنده («ستنز») د پخوانۍ په پرتله نوې او کامله ده. په بله وینا هر «تز» خپل نقیض چې «انتي تز» دی رامینځته کوي، چې د دې دواړو د تضاد له کبله یوه بله ښکارنده، چې «ستنز» نومېږي، رامینځته کیږي.

که په اند او فکر کې دا اړیکه په پام کې ونیسو، نو ویلی شو چې یو ځانگړی لومړنی اند او فکر ته «تز» ویل کیږي، په بل اند او فکر د دې لومړني اند او فکر نفی ته «انتي تز» وايي او «ستنز» هغه وخت رامینځته کیږي چې د دوو متضادو مخکنیو اندونو («تز» او «انتي تز») یوه ځانگړې پایله د نوې اند او فکر په توگه، چې د پخوانیو په پرتله پرمختللي او مکمله ده رامنځته شي. پښتو ژ.

مروجینو او مبلغینو په توگه هغوی ته نژدې شوو. په دې باید پوه شوو، چې د پرگنو
د ژبې زده کول زموږ دنده ده، نه دا چې پرگني دې زموږ ژبه همدا نن زده کړي.

نوې ژبه

په ډېرو مصوبو کې دا موضوع، چې «بايد په نوې ژبه خبرې وکړو!»، په ډاگه شوې ده، خو پلى کېدل يې پخ روان دي. دا د نوې ژبې مسئله، هغه ژبه چې ميليونونه انسانان مبارزې ته هڅوي، يوازې د سبک مسئله نه ده، بلکې له هر څه لومړی د لورليد موضوع ده. د کمونيستي انترناسيونال يو گوند په دې اړه يوه بېلگه رامنځته کړې ده. د فرانسې کمونيست گوند هغه گوند دی، چې په يوې بشپړې نوې، ځواکمنې او شتمنې ژبې باندې خبرې کوي.

دا کومه ژبه ده؟ زموږ فرانسوي ملگري په رښتيا هم د خپل ولس په ژبې، د فرانسوي وگړو په ژبې، په خپلې پخوانۍ بډايه ژبې، د ولتر^۳ يا د دنی ديدرو^۴ په ژبې، د انقلاب په ژبې، د واقعيت په ژبې او د حال په ژبې خبرې کوي.

موږ څنگه کولای شوو دا ولسي ژبه، دا د وگړو ژبه زده کړو؟ د تړلو دروازو او کړکيو تر شا يې زده کولای نشو. يوازې د دروازو او کړکيو په بشپړه پرانيستلو او د

---

^۳ فرانسوا ماری آرونه(ولتر)(۱۶۹۴-۱۷۷۸)د فرانسې د روښانتيايي پېر د نومياليو فيلسوفانو او ليکوالانو له ډلې څخه دی. هغه له کاتولیک کليسا سره د مخالفت، له مذهبي آزادۍ څخه د ملاتړ او له سياست څخه د دين د جلاينې لپاره مشهور و. په ۱۷۱۵ کال کې د دويم فيليب په ضد ځينې شعرونه وويل، چې د هغو له کبله يې په باسټيل کې بندي کړ.

^۴ دنی ديدرو (۱۷۱۳-۱۷۷۴) د فرانسې د روښانتيايي پېر فيلسوف او ليکوال و. په ۱۷۴۶ کال کې يو کتاب وليکلو، چې د مسيحي عقايدو ضد له امله د پاریس د پارلمان لخوا ټولې نسخې يې وسوځول شوې. ديدرو په ۱۷۴۹ کال کې «د يو روند ليک» کتاب کې د خدای د شتون په اړه پوښتنې مطرح کړې او له همدې کبله درې مياشتې بندي شو. ديدرو يوځای ليکي: «د تعصب او بربريت تر منځ واټن تر يو گام زيات نه دی.» پښتو ژ.

هغې تازه هوا ورمو ته، چې ولسي پرگني يې تنفسوي، په اجازې ورکولو سره يې زده کولای شوو. هغه وخت يې زده کولای شوو، چې د خپل هېواد او ولس د برخليک او راتلونکي په اړه خپل مسووليت احساس کړو.

دمگرې د «۲۰۰ کورنيو په وړاندې د ولس د پيوستون» لپاره زموږ د فرانسوي ملگرو تبليغ له يوې ځلاندي سبک لرونکې هجا زياته ده: «موږ فرانسه يوو، دفرانسې ولس او هېواد يوو، موږ کمونستان د ولس، د هېواد د پايښې، د هغه د کلتور او د بې پايه بډاينې قاطع او جدي مدافعين يوو، زموږ هېواد د څو سوه کورنيو په لاسونو، چې د پانگوالی د زبېنناک ښکارندويې دي، لوتل کېږي. موږ يوه گونښه شوې ډله نه يوو، چې د تړلو دروازو تر شا په بحث اخته ووسو، موږ د ولس زړه او ماغزه يوو، هغه گوند يوو، چې يوه ورځ به فرانسه وي.» دا ډول تبليغ د يو ستر او اصیل احساس ځلا ده او داسې نوې ژبه له يوې نوې تاکتيکي طريقې څخه سرچينه اخلي.

ډېر داسې شيان شته چې له فرانسوي ملگرو، له فرانسوي ولسي ترانو او د فرانسوي ادبياتو له استادانه پنځونې يې بايد زده کړو. د فرانسويان د هېواد ځلانده لمر او د انقلابي تاريخ ځلانده رڼا د هغوې ژبې ته لار مومي. کله چې «تورز» په کنگره کې خپله وينا د وچو تحليلونو پر ځای د فرانسې ژبې د حيرانونکې ښکلا او بډاينې په ستايلو پيلوي، د فرانسې د کمونيست گوند ژبه او دريځ څرگندوي.

---

^۰ موريس تورز (۱۹۰۰-۱۹۶۴) د فرانسې د کمونيست گوند (۱۹۳۰-۱۹۶۴) رهبر و. هغه د يوې لنډې مودې لپاره د سکرو کان کارگر و. تورز وتوانېد چې د فرانسې کمونيست گوند له يوې فرقې څخه په يو ولسي تشکيلات بدل او په همدې وياړ د گوند عمومي مسوول شو. پښتو ژ.

په نورو کمونستي گوندونو کې زموږ ملگرو هڅه کړې، چې په تصني ډول په اصطلاح نوې ژبه وژبړوي، هڅه يې کړې خپلې ويناوې او مقالې په هغو کليمو او عبارتونو سينگار کړي، چې فاشيستان يې کاروي. د دې پر ځای چې د اړتيا وړ شيان د خپلو خلکو د شتمنې ژبې له سرچينې واخلي، کونښن يې کړي، چې خپله ژبه د دښمن له ژبې سره منطبق کړي. دا يو غلط او خطرناک درک دی.

په المان کې له دې څه غلط کيداې نشي، چې د هیتلر او گوبلس^٦ د کرکجنې ژبې ځينې عبارتونه وکارول شي. بالعکس، موږ بايد د دهقاني جگړو ژبه او ولسي ترانې زده کړو، د لېسينگ او گوته^٧، بوشينه او هانيه^٨ ژبه، د المان د پرگو شتمنه او ازاده

---

^٦ ياول يوزف گوبلس (١٨٩٧ - ١٩٤٥) د المان ناسيونال سوسياليست سياستوال و، چې له ١٩٣٣ تر ١٩٤٥ پورې يې د دريم رايش د اطلاعاتو وزارت مسئوليت په غاړه درلود او د آدولف هیتلر له مرگ وروسته د دې واکمنۍ وروستی صدراعظم گڼل کيده. گوبلس په ١٩٢٤ کې د نازي گوند غړی شو او په برلين ايالت کې د گوند رياست ته ورسيد. هغه وتوانيد چې په لنډه موده کې د وخت ټولې رسنۍ همغږې او د خپل کنترول لاندې راولي. گوبلس د سياسي تبليغاتو لپاره د يوې رسنۍ په توگه د فلم ځواک او قدرت ډېر ژر وپېژندو او په عمومي افکارو کې د اغېزې لپاره يې ترې ډېره گټه واخېستله. پښتو ژ.

^٧ گوتهلد لېسينگ (١٧٢٩-١٧٨١) د المان د روښانتيايي پېر فيلسوف، ورځپاڼه ليکونکی، هنري کره کتونکی او ليکوال و، چې کارونو يې د المان د ادبياتو پر بډاينې خورا زياته اغېزه درلودلې ده.

يوهان ولفکانگ فون گوته (١٧٤٩ - ١٨٣٢) الماني شاعر، اديب، ليکوال، نقاش، څېړونکی او فيلسوف و. «فائوست» د هغه يوه بريالۍ پنځونه گڼل کېږي، چې په کې اصلي شخصيت د برياليتوب او شهرت په خاطر خپل روح په شيطان پلوري، دا ډول پنځونه د خلکو تر مينځ د کليسا او مذهب پر ضد څرگندونو، بدل شول. پښتو ژ.

ژبه زده کړو. له دې باید ونه ډارېږو، چې تېروتنه وکړو. بې له تېروتنې یې یادولی نشو. په دې اړه باید بحث وکړو. شاید کله نا کله سم لحن غوره نکړو، خو که د پرېکړه لیکونو په وچې او ستومانه کوونکې ژبې خبرې ونکړو، بلکې د ولسونو په ښکلې او ژوندۍ ژبه وغږېږو، نو موږ به درک کړي.

---

^۸ کارل جورج بوشنیه (۱۸۳۷-۱۸۱۳) الماني شاعر او لیکوال او د المان د ځوان غورځنگ فعال و. هغه یو انقلابي لیکوال و، که څه هم لیکنې کمی دي، خو په المان کې ورته په درناوی کتل کیږي.

هاینریش هاینه (۱۸۵۶-۱۷۹۷) الماني شاعر، لیکوال او د ادبیاتو کره کتونکي و. هاینه د المان د ځوان غورځنگ غړی و. رادیکال سیاسي لیددود یې لامل شوی و، چې الماني چارواکي یې ډېر آثار ممنوع کړي.

د هرڅه په اړه غبرگون خو چټک غبرگون

مور باید د هر هغه څه په اړه، چې د ولس احساس راپاروي او خلک ورسره لېوالتیا لري، غبرگون وښیو، هغه هم چټک غبرگون. په دې برخه کې باید له فرانسوي ملگرو، د هغوې د کنگرې له بېلگې، د هغوې له ویناوو او د هغوې د مرکزي ارگان له «اومانیته» څخه زده کړوو. په ټولنیز ژوند کې داسې یوه مسئله هم نشته چې هغوې یې په اړه بې تفاوته پاتې شي. څومره ناسمه ده، چې یو کمونیست ووايي «دا ما پورې اړه نلري» نه، ټول شيان مور پورې اړه لري، که له اقتصادي چارو سره تړاو ولري، که له ښوونځي سره او که له بهرني سیاست سره، که له کورنۍ سره، یا د بهرنیو تادیاتو له بیلابیلو سره یا هم له کلتوري زوال سره.

زموږ تبلیغ او ترویج باید بېلابېل ډولونه ولري، هر اړخیز وي او پراخې برخې راوښکاري او یوازې د خلکو اقتصادي غوښتنې نه، بلکې د هغوې هره غوښتنه په پام کې ونیسي. مور کمونیستانو هوډ کړې، چې نړۍ له سره جوړه کړي، نو د هر هغه څه په اړه، چې په پانگواله نړۍ کې پېښېږي، خپل نظر او باور لرو. کله ناکله ځینې مسئلې په ظاهره فرعي ښکاري، خو داسې مسئلې چې پر ولس په سیده توگه اغېزه کوي، باید د تبلیغ لپاره وکارول شي. د بېلگې په توگه پر غلاتو د نویو مالیاتو د وضع کولو پر ځای، شوني ده چې یوه بشپړه مفتضحه محاکمه، د بیرغ مسئله یا د یو فلم ننداره، د ولس تر مینځ د زیاتو او مستقیمو پارولو لامل شي.

زموږ تبلیغ باید د کلي آرونو پر ځای د ژوندانه له شته واقعیتونو راوپنځول شي. دا په ځانگړي توگه زموږ د سیمه ایز تبلیغ په اړه صدق کوي. په یوه ولسوالۍ کې، په هغه هېواد کې چې هلته زموږ گوند غیر قانوني دی، دوه ماشومان له لورې مړه شول، خو زموږ د گوند سیمه ایزې ورځپاڼې د جاپان په اړه سرمقاله خپره کړه. یوه

بله ببلگه له یو فاشیستي هېواد څخه په پام کې نیسو. په یوې سترې کارخانې کې کارگرانو یو اعتراضی اعتصاب پیل کړ، خو سیمه ایزې کمیټې د دې اعتصاب راپور په وروستې پاڼه کې چاپ کړ او نورې ټولې پاڼې یې کلي سیاسي چارو ته بېلې کړې وې. دا د تبلیغ ضعیفه ډولونه دي. مور د هغو مسئلو په اړه چې پارونکي دي، هغه مسئلې چې په ځانگړو شېبو کې ولس اندېښمنوي او ځوروي، باید یې له ځنډه وغړېږو، ان که د دې خطر منلو ته اړ شو، چې شونې ده، دریځ مو سل په سلو کې سم نه وي.

د دې تر څنگه، چې د ورځې ټولو مسئلو ته په چټکۍ سره غبرگون ښکاره کوو، لیکنیز کلام ته باید زیات ارزښت ورکړو او شفاهي تبلیغ هم کم ارزښته ونه گڼو. زموږ ځینې ملگري انگرې، چې د یوې اعلامیې په بیره چمتو کول د تبلیغ پرمینه څوکه ده او همدا چې اعلامیه ولیکل شي، نو د گوند دنده تر سره شوی ده. دا د مستقیم، خولې په خولې او له یو کس څخه بل کس ته د ژوندي تبلیغ د ارزښت کم گڼل دي. د اعلامیې خپرول ضروري دي، که چېرې په بل ډول ونشو کړای خلکو ته لاسرسی ولرو او یا اړتیا وي چې پراخه ولسي پرگني له یوې چارې په چټکۍ خبر او د گوند په دریځ یې پوه کړو، خو اعلامیه نشي کولای د شفاهي تبلیغ یا د ورځپاڼې یا جزوې ځای ونیسي.

په ځانگړې ځیرتیا سره باید شعارونه غوره کړو. له شعارونو اوږده لړۍ جوړه نکړو. ولس نباید د شعارونو له اوږده لست سره مخامخ کړو، دا کار یوازې مغشوشتیا رامنځته کوي او د هر بېلابېل شعار ضربتي ځواک کموي. زموږ تبلیغ نباید یوډول او ستومانه کوونکی لحن ولري. باید د زیارکښو د ټولنیز ژوند بېلابېلې بڼې، گټې او اړتیاوې په پام کې ونیسي او په نه ستومانه کېدونکي جدیت او په دوامداره توگه، لکه د څټک د گوزارونو په شان د ولس د پوهې منځ ته ولېږدول شي، داسې چې

له اغېزې يې څوک خوندي پاتې نشي. د دې ځواکمنتيا د لاسته راوړلو لپاره زموږ شعارونه بايد مستقيماً د ولس لپاره د پوهېدنې وړ وي. بايد د هغوي له سترو هيلو سره تړاو ولري. پېچلي او دوه اړخيزه شعارونه بايد ورنکړي شي.

بايد د دښمنانو له تبليغاتي تجربو څخه زده کړو. خو په هيڅ ډول شرايطو کې له هغو ابهامي عناصرو څخه، چې غالباً فاشيزم يې کاروي نبايد استفاده وکړو. په روسيې کې د فبروري انقلاب وروسته د بلشويکانو شعار، «ډوډۍ، سوله، آزادي» د کمينټرن ځينو برخو ته يوه بېلگه ده. زموږ د فرانسوي ملگرو دا شعار «شتمن اړ کړئ، چې دريې کړي» هم همدا ځانگړنه لري.

زموږ شعارونه بايد روښانه او ساده او د هر چا لپاره، ان که له سياسي پلوه مجرب هم نه وي، د پوهېدلو وړ وي. دا شعارونه بايد واقعاً د پلي کېدو وړ وي، په هغه راتلونکي کې د پلي کېدو وړ وي، چې ډېر لېرې ونه برېښي. شعارونه بايد ولس ته عملي ښکاره شي؛ هغه شعارونه، که هرڅومره هم زموږ له کړنلارې سره نه پرېکېدونکي تړاو ولري، خو چې مخاطبو ولسونو ته د پوهېدلو وړ نه وي او يا غير عملي وي، بد شعارونه دي. ډلپالنه به وي، چې داسې شعارونه ورکړو او ځان په دې ډاډه کړو، چې «ولس که نه پوهېږي، دا د هغوي نيمگړتيا ده، موږ له تاريخي پلوه په حقه يوو، نه هغوي چې موږ ته غوږ نه نيسي.» زموږ د ترويج او تبليغ موخه د ولسونو متقاعدول دي، البته عالي به وي که ولس همدا اوس چمتوالی ښودلی وای، چې د پرولتاريا د ديکتاتورۍ لپاره په مستقيم ډول اقدام وکړي، خو څنگه چې دې عمل ته چمتوالی نلري، نو بايد په لومړيو کې داسې شعارونه ورکړو، چې ولس مبارزې ته وهڅوي. که داسې شعارونه ورکړو چې په خپل ذات کې سم، خو انتزاعي وي او له لېرې راتلونکي سره تړاو ولري او د ولس له اړتياوو سره

مستقیمه اړیکه ونلري، دا بد تبلیغ دی. ښه تبلیغ دا دی، چې د ولس هیلې او د
گوند اراده په څو لنډو، ساده او ماناداره جملو کې ووايو.

د غلیم د استدلالونو ناسموالی ثابت کړئ!

زموږ تبلیغ له هغو دندو او امکاناتو څخه تر اوسه ډېر وروسته پاتې دی، چې گوند ورسره مخامخ دی. پراخه ولسي پرگني په حرکت راغلې دي، هغوی د زړې پانگوالې نړۍ په نه پایښت او په نه اعتبار پوه شوي دي. هغوی د کړکېچ او د جگړې له خطر څخه د وتلو په لټه کې دي. زړونه یې، ذهنونه یې له هر وخت نه ډېر د نوې وضعې په تمه دي. هغوی د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اتحاد او کمونیزم ته، له هره وخته ډېر لېوال دي. هغوی سلگونه پوښتنې لري او غواړي چې سلگونو پوښتنو ته یې ځوابونه ووايو، خو هغوی یوازې مور ته غور نه نیسي، «د روح تاراگرو» فاشیستانو ته هم غور رډي.

ولس نوي شيان غواړي، هغه ځواکمن شيان، چې پر راتلونکي یې اغېزه وکړای شي. نو له هر وخت څخه ډېره مهمه ده چې له ځواکمنو تبلیغاتو سره د ولس ټولو پوښتنو ته ځوابونه ووايو او د غلیمانو د استدلالونو ناسموالی ثابت کړو. د هغوی لپاره چې مرستې ته اړتیا لري، باید پراخ ډگر پرانيزو.

کله له دې احساس څخه خلاصېدل ناشونې دي، چې مور په ټاکلې تاريخي شېبې کې خپل رول او د دندو ستروالی په سمه توگه درکولای نشو. میلیونونو خلکو مور ته غور ایښي، خو مور ډېر لږ څه د ویلو لپاره ورته لرو. مور باید د ټولو هغو کسانو گډون، چې له مور سره هم باوري دي او یا د دې باور پلویان دي، ترلاسه کړو. د ټولو هغو کسانو گډون لاس ته راوړو، چې د لیکلو توان لري او په نوښتگره ډول هغه څه بیانولی شي، چې مور د هغه لپاره جنګیږو. نو باید د کتابونو، رسالو او ورځپاڼو یو بشپړ پوځ جوړ کړو او په مرسته یې د غلیم له وپروونکو تبلیغاتو سره مقابله وکړو. باید د شوروي د جمهوریتونو د اتحاد لپاره تبلیغ وکړو، خو نوی او

ژوندی تبلیغ. نړیوالو ته ووايو چې څنگه د سوسيالیستي شوروي د جمهوریتونو د اتحاد ملتونه ژوندي او راویښېږي او هلته ځوانان څرنگه ژوند کوي، پروتري دموکراسي څنگه پراختیا مومي. نوی اتل انسان څنگه رازېږېږي، څنگه له کوچنیتوب څخه بلوغ ته رسېږي؛ دا ټول باید د پرېکړه لیکونو او رسمي گزارشونو په ستومانه کوونکې ژبې نه، بلکې د ژونديو تجربیاتو په ژبه، په هغه ژبه چې شتمنه او بډایه ده، ووايو. باید د جگړې ضد کتابونه ولیکو، د ولسي جبهې په اړه، د دموکراسۍ په اړه، د کمونیستي انترناسیونال د مرام په اړه او له ټولو زیات د خپلو اصولو په اړه، د شوراگانو د ځواک په اړه، د کمونیستي نړۍ لید په اړه باید کتابونه ولیکو. د تاریخ منځپانگې ته باید پام وکړو او له پنډ قلم او ځلانده رنگونو سره د کمونیزم په لور د بشر لاره، د بنادۍ او آزادۍ، د خلاق کار او د ورورولې د ټاټوبي لپاره د بشر مبارزه انځور کړو. په داسې حال کې چې د نوې نړۍ په درشل کې ودرېدلي یوو، باید په زړورتیا د دې نوې نړۍ له پرتم او بډاینې څخه وغږېږو. باید تر ټولو لومړی او له ټولو زیات هغه ځوانان راجلب کړو، چې فاشیزم هڅه کوي د خپلې ایډئولوژۍ تر اغېزې لاندې یې راوړي. د فاشیزم ایډئولوژي د زوال او نابودۍ تر سیورې لاندې پټه شوې او د فساد نښې نښانې پکې ځلېږي. دې ایډئولوژۍ تر یوې کچې ځوانان اغېزمن کړي او ښايي په ضد یې جدي او بیرحمانه مبارزه وکړو.

د ذهن او حواس کارونه

تبلیغات نباید په عامي گری بدل کړو. په ولسي میتینگونو کې د پارولو لپاره کولای شوو په یوه مسخره داستان دښمن وځپو. خو په تبلیغاتو کې باید ټولو استدلالونو ته، په لومړي پړاو کې هغه استدلالونو ته ځوابونه ووايو، چې تر ټولو زیات اغېزه لري او جدي گڼل کېږي. ځینې مبلغان ځان له په خپله دښمن جوړوي، بیا له متن څخه ځینې نقل قولونه راوباسي، هغه سره څیرې څیرې کوي او فکر کوي چې د دښمن کار یې ختم کړی دی. دوی اغلب معکوسه پایله تر لاسه کوي. البته مور باید د خپل دښمن شوده توب بریند کړو، خو لومړی باید د دښمن پر هغو استدلالونو تمرکز وکړو، چې پر خلکو واقعاً اغېز کوي. د دې کار لپاره باید مور د لوستونکي ذهن ته لار پیدا کړو، خو یوازې په دې هم نشو کولای د دښمن ایدېولوژیک دریغ ولرزو، تر څنگ باید د لوستونکي احساس هم راوپارو.

دا لویه تېروتنه ده، چې فرض وکړو ډېری مسائل له مخکې پېژندل شوي او څرگند دي. ډېر وخت مور هغه شیان «څرگند» گڼو، چې له نورو زیات لوستونکو ته فکري ستونزې پیدا کوي، دا هغه شیان دي چې توضیح یې زموږ لومړنۍ دنده ده. د هر کتاب او هرې جزوې په خپرولو کې باید په پام کې ولرو چې دا شاید ډېرو کسانو ته زموږ د عقایدو د بیانولو لومړنی کتاب یا لومړنۍ جزوه وي. د لومړني کتاب یا جزوې له لوستلو وروسته شونې ده، هغوی وغواړي چې زموږ په اړه نور هم پوه شي، خو په نهیلې سره به ووايي: «دا یو ډول مرموزه ژبه ده، چې ورباندې نه پوهېږو.»

زموږ د تبلیغاتو هر محصول باید پر خپلو پښو ودرېږي، باید تاند، هراړخیز او د پوهېدلو وړ وي. باید تل په پام کې ولرو، چې دا مهال زموږ د تبلیغاتو مخاطبین

گڼ شمېر غیر مارکسیستان دي، چې زموږ د عقایدو له بېلابېلو برخو څخه مېهمه پوهه ولري. دوی شاید زموږ هر عبارت تر ذره بین لاندې و نه ارزوي، خو په څرگنده توګه احساسوي، هغه څه چې ورته وايو ځواکمن، ژوندي او نړه دي او که یوازې د هغو زړورو او سترو کمونیستي عقایدو، چې د نړۍ د بدلولو په لټه کې دي، یو دګم او مړخین انعکاس دی. موږ باید دا نوي خلک، چې موږ ته غوږ ږدي، په پام کې ونیسو او باید په نوې ژبه خبرې وکړو چې نه یوازې د پوهېدلو وړ وي، بلکې پارونکي هم وي.

ستري دندې او ستر امکانات مو مخې ته پراته دي، د دې دندو د پلي کېدو او د دې امکاناتو د بشپړه کارولو لپاره باید خپل تبلیغات تر وروستي بریده زیات او پیاوړي کړو. زموږ د غږونو اوچت او روښانه فریادونه باید له بېوزلو سره مرسته وکړي، متزلزو انسانانو ته ثبات ورپه برخه کړي او مبارزین په هودایي قاطعیت سمبال کړي. مناسب تبلیغ به د پانګوالۍ د درواغو دیوالونه ږنگ کړي، نو ملګرو:

دېرترویح، دېرتبلیغ!

د بلوسگرو فاشيستانو او جگړه مارو په وړاندې د يوې بريالې مبارزې او د رفورميستانو د ويجاړونكو خيالونو په وړاندې د يو بريالي بريد لپاره، يوه ډېره مهمه مخکنۍ اړتيا زموږ دتبليغاتو كمې او كيفي رغول دي، چې بڼايي د زياتو كتابونو، زياتو جزوو، زياتو ورځپاڼو، ښو كتابونو، ښو جزوو او د ښو ورځپاڼو د خپرولو له لارې تر سره شي.

موږ بايد د هر هغه څه په اړه، چې د ولس تر منځ احساس راپاروي او خلک ورسره لهوالتيا لري، غبرگون وښيو، هغه هم چټک غبرگون.

موږ څنگه کولای شوو دا ولسي ژبه، دا د وگړو ژبه زده کړوو؟ د تړلو دروازو او کړکيو تر شا يې زده کولای نشو. يوازې د دروازو او کړکيو په بشپړه پرانيستلو او د هغې تازه هوا ورمو ته، چې ولسي پرگني يې تنفسوي، په اجازې ورکولو سره يې زده کولای شوو. هغه وخت يې زده کولای شوو، چې د خپل هېواد او ولس د برخليک او راتلونکي په اړه خپل مسووليت احساس کړو.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**